Her Koşulda Aynı İnsan Olmak

Kuran'a bağlı bir Müslüman ile sıradan bir insan arasındaki en belirgin farklardan biri, Müslümanın her koşulda asil bir karakter sergilemesi, menfaatleriyle çatışan durumlarda dahi güzel ahlaktan ayrılmamasıdır. Allah'a aşkla bağlı olan bir Müslümanın tavırları, içinde bulunduğu şartlara, elde edeceği kazançlara veya karşılaşacağı kayıplara göre değişmez. Gerçek dindar, yalnızca işleri yolundayken değil, zorlandığında, haksızlığa uğradığında, çıkarları zarar gördüğünde ve çeşitli imtihanlarla karşılaştığında da aynı güzel ahlakı korur.

Çıkarlarına hiçbir şekilde dokunulmadığında güler yüzlü, sevecen, anlayışlı ve yardımsever görünen bir insan, Kuran ahlakıyla ahlaklanmamışsa, menfaatlerine en küçük bir zarar geldiğinde tanınmayacak kadar değişebilmektedir. Daha önce gösterdiği nezaketin yerini öfke, anlayışın yerini tahammülsüzlük, yardımseverliğin yerini bencillik alabilmektedir. Hatta kimi insanlar, çok küçük bir çıkar kaybı karşısında bile bütün insani değerlerini bir kenara bırakabilmektedir. Bu durum, sergilenen güzel davranışların sağlam bir ahlaki temele değil, kişisel çıkarlara dayandığını gösterir.
Oysa Kuran ahlakını taşıyan bir insan, zor anlarda da rahat zamanlarda da aynı karakteri sergiler. İçinde bulunduğu durum güçleştiğinde de işleri yolunda gittiğinde de güzel ahlaktan ayrılmaz. Darlıkta da zenginlikte de aynı kişidir. Güçlü olduğunda da zayıf bir konumdayken de davranışları değişmez. Her iki durumda da Allah'ın yarattığı kaderden razıdır. İstediği bir şeye sahip olduğunda da sahip olamadığında da aynı samimiyetle Allah'a şükreder. Her şartta mutlu ve mutmain olur. Onun için önemli olan, Allah ile arasındaki bağı, yakınlığı ve dostluğu korumak ve bu bağı her daim güçlendirmektir. Önceliği, dünya nimetlerinin mükemmel olması değil, Allah'a kulluğunu en güzel şekilde yerine getirmektir.

Bu nedenle gerçek güzel ahlak, insanın yalnızca iyi şartlarda nasıl davrandığıyla ölçülemez. Asıl ölçü, çıkarlarıyla inandığı değerler çatıştığında nasıl davrandığıdır. İnsan, kendisine iyilik yapanlara karşı nazik olabilir. Kendisine fayda sağlayan insanları sevebilir, onlara yardımcı olabilir. Ancak kendisine haksızlık yapanlara karşı adaletli davranabilmek, kendisini zarara uğratanlara karşı bile ahlakını koruyabilmek ve hiçbir karşılık beklemeden iyilik yapabilmek, gerçek güzel karakterin göstergesidir.

Kuran, gerçek anlamda güzel ahlakın nasıl olması gerektiğini açıkça ortaya koyar. Örneğin, Maide Suresi 8. ayet, bir topluluğa duyulan öfkenin insanları adaletsizliğe sürüklememesi konusunda önemli bir yol gösterir:

“Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin. Adaletli olun; bu, takvaya daha uygundur. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.” (Maide Suresi, 8)

Bir başka ayette kişinin kendi aleyhine, anne babasının veya yakınlarının aleyhine bile olsa adaleti ayakta tutması emredilir:

“Ey iman edenler! Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine bile olsa adaleti ayakta tutun, Allah için şahitlik eden kimseler olun. İnsanlar zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın. Eğer adaletten sapar veya üzerinize düşeni yapmaktan geri durursanız bilin ki Allah yaptığınız her şeyden haberdardır.” (Nisa Suresi, 135)

Bir diğer ayette ise insanın elinden çıkan şeyler için aşırı üzülmemesi ve kendisine verilen nimetlerle şımarmaması bildirilir. Bu da müminin hem kayıplar hem de kazançlar karşısında dengeli bir karakter sergilemesi gerektiğini ortaya koyar. İnsan sahip olduklarıyla kibirlenmemeli, kaybettikleriyle de ahlakını ve kişiliğini değiştirmemelidir.

“Elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmayasınız diye (böyle yaptık). Çünkü Allah, kendini beğenip övünen hiçbir kimseyi sevmez.” (Hadid Suresi, 23)
Peygamberler, her konuda olduğu gibi bu konuda da müminler için en güzel örneklerdir. En ağır baskılarla, zorluklarla ve tehditlerle karşılaşmış, her koşulda Allah'a yüksek bir bağlılık ve üstün bir ahlakla hareket etmişlerdir. Örneğin Peygamber Efendimiz (sav), kendisine düşmanlık edenlere karşı güzel ahlakıyla davranmış, Mekke'nin fethinde kendisine ve Müslümanlara yıllarca eziyet eden insanlar üzerinde üstünlük sağladığında intikam yolunu seçmemiştir.

Peygamberimizin (sav), Allah'ın rahmeti sayesinde insanlara yumuşak davrandığı Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

“Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık onları affet, onlar için Allah'tan bağışlama dile. İş konusunda onlarla müşavere et. Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever.” (Al-i İmran Suresi, 159)

Bu ayetler, peygamber ahlakının inançta ve ibadette olduğu gibi, insanlarla ilişkilerde de ne kadar üstün olduğunu gösterir. Hz. Yusuf da kendisine yıllarca kötülük yapan ve hayatında büyük acılara neden olan kardeşleri karşısında üstün konuma geldiğinde intikam almamış, onları affetmiştir. Yusuf Suresi 92. ayette, kardeşlerine “Bugün size kınama yok” diyerek merhamet göstermiştir:

“Yusuf dedi ki: Bugün size kınama yok. Allah sizi affetsin. O, merhametlilerin en merhametlisidir.” (Yusuf Suresi, 92)

Güçsüz konumda iken sabreden, güç sahibi olduğunda da şefkat ve merhametten ayrılmayan Hz. Yusuf, müminler için güzel bir örnek sergilemiştir.

Bu dünya gelip geçicidir; insan er ya da geç ölümle karşılaşacak ve Allah'ın Huzuruna çıkacaktır. Önemli olan, ahirete Allah'ın razı olacağı güzel davranışlarla gidebilmektir. Bunun sırrı ise Allah'a bütün kalbiyle, aşkla bağlı olmak, her şeyden çok O'na yakın olmayı arzulamak ve hayatını Allah sevgisi doğrultusunda yaşamaktır. İnsan Allah'a böyle bir bağlılıkla yöneldiğinde, güzel ahlak onun karakterine yerleşecek ve her koşulda davranışlarına yansıyacaktır.

Bollukta da darlıkta da, güçlüyken de güçsüzken de, kazandığında da kaybettiğinde de Allah'a bağlılığını ve güzel ahlakını kaybetmeyen insan, sapasağlam bir yolda, peygamberlerin izinde ilerler. Allah'a bütün kalbiyle bağlanan, O'nun hoşnutluğunu her şeyin üzerinde tutan ve bu bağlılığını güzel ahlakıyla ortaya koyan kişi, her koşulda asil bir kul olur. Dünya değişse de şartlar değişse de onun Allah'a olan bağlılığı ve güzel ahlakı değişmez. İşte her koşulda aynı insan olmak, şartlar ne olursa olsun imanın gerektirdiği davranışlardan ayrılmamaktır. Gerçek asalet, gerçek güç ve gerçek kulluk budur.

---

https://www.harunyahya.info/makaleler/her-kosulda-ayni-insan-olmak